

اهداف مسابقه

- *نشر تحقیقات فقهی تخصصی که با اصالت، عمق، عینیت و بی‌طرفی مشخص می‌شود.
- و به مرجعی تبدیل شود که برتر از آن نباشد.
- مقدمه ای برای تصمیم‌گیری در مسائل ایجاد شده در زندگی مردم بر اساس اصول شرعی فراهم نماید.
- *احیای روح تجدیدی منظم، وغنی سازی حرکت اجتهاد در حوزه‌های علمی از طریق بحث و بررسی موضوعات تخصصی که محل تجدید است، و اعلام حکم نهایی در آن‌ها.
- *تحقق تکامل معرفتی میان تخصص های فقهی و سایر علم‌ها.
- *استحکام انعطاف‌پذیری شریعت اسلام و قابلیت داشتن آن برای فراهم نمودن نیازهای زمان، و پاسخ به پرسش‌های آن و درمان خسارت او، و همراهی با تحولات آن.
- *فراهم سازی فرصت برای انتشار تحقیقات و دروس طلبه های علم‌های دینی

موضوع مسابقه

- مسابقه سعی دارد برای آنکه تمرکز و توجه را بر مباحث و کتاب‌های فقه تخصصی جلب کند.
- مسائلی که مربوط به موضوعی خاص در مورد علم و اجتهاد پرداخته می‌شود. با بيمودن رویکرد پیشین برای این تخصص (همانند: سیاسی، اقتصادی و...)
- بنابراین فقه متخصص شاخه ای از فقه عمومی می‌باشد.
- و دلیل بر این باره با توجه به مباحث فقه در زمان حال بسیار پیشرفته است، نه بلکه تخصص در تمام ابواب و مسائل آن از توان یک فرد خارج است، بلکه این تخصص فراتر از مدت عمر یک فرد است؛ به همین دلیل ضروری بود که تخصص وارد فقه شود. سپس هر فرد با هر بخش از آن مواجه و آشنا می‌شود. در هر میان سال بخشی از موضوعات فقهی تخصصی را انتخاب خواهیم کرد و به آن تمرکز خواهیم کرد.
- و برخی از مسائل که در موضوع تخصصی متمرکز هستند و مرکز ضروری بودن توجه بر آنها را می‌بیند.

جوایز

- مرکز تحقیقات را از قبل توسط کمیته علمی بازرینی می‌کند، و تحقیق برنده به مرکز جهت دریافت جایزه‌ای به مبلغ مشخص تقدیم می‌شود:
  - 1. تحقیق برتر (500) هزار دینار عراقی به اضافه اینکه مرکز مسئولیت چاپ و انتشار آن را برعهده خود می‌گیرد.
  - 2. مرکز اول (300) هزار دینار عراقی.
  - 3. مرکز دوم (200) هزار دینار عراقی.
  - 3. مرکز سوم (100) هزار دینار عراقی.
- و اما تحقیقات موفق نشده بر کسب یکی از جوایز و شروط علمی مرکز را رعایت کرده اند هدیه‌های نمادین دریافت خواهند کرد و تحقیقات آنها منتشر خواهد شد.

مسابقه

(تحقیقات در فقه تخصصی) نسخه (3)
میان سالانه برای سال 2025 از ماه (1 تا 6)
(فقه اجتماع)

مقدمه

با توجه به موفقیت نسخه اول از مسابقه فقه تخصصی که محور آن (فقه سیاسی) بود و نسخه دوم که محورش (فقه اقتصاد) که در هر دو آنها تعداد زیادی از حوزه‌های علمی مبارک با مباحثی ارزشمند شرکت نمودند که انشاءالله آنها را به شکل کتاب منتشر خواهند شد. پس با برکت خداوند سبحان برای نسخه سوم مسابقه که مختص (فقه اجتماع) می‌باشد را آغاز می‌کنیم.

پروژه مسابقه

آغاز میکنیم با در نظر گرفتن اینکه حوزه‌های علمیه مرجع اصلی در امور اسلامی می‌باشد و در فکری و فرهنگی جهان اسلام و با اشتیاق و دقت برای دستیابی به حداکثر استفاده از علم نافع وغنی برای طلبه‌های حوزه علمیه و تلاشی به منظور ایجاد یک روش جدید که قادر باشد تحریک علمی جدی را غنی کند به رسالت حوزه علمی و اجتماعی شریف خدمت کند و اصل مسئولیت مشترک در برداشتن مشکلات امت و جستجوی نظریات و تحقیقات با ماهیت اجتماعی را تحقق بخشد. و با تمایل از سوی ما برای تحقق بخشیدن ارتباط با طلبه‌های علوم دینی تریغ آنها برای مبحث علمی ابداع‌کننده در قضایا و مواضع متفاوت که برای حوزه علمی ما مهم است. و دارای ارتباط مستقیم با جامعه‌های اسلامی ما برای نهضت‌های فکری و فرهنگی باشد. بخش تحقیقات و دروس تخصصی تابع مرکز اسناد نجف اشرف برای تألیف و توثیق و انتشار برگزاری مسابقه میان سالانه نسخه سوم برای پژوهشگران و طلبه‌های حوزه علمیه با عنوان مسابقه فقه تخصصی را اعلام می‌نماید. مسابقه میان سالانه می‌باشد و مرکز موضوعی از موضوعات فقهی انتخاب می‌کند و در این میان سال محور تحقیقات درباره فقه اجتماع می‌باشد. امیدواریم که تحقیقات و دروس ارائه شده برای مشارکت در مسابقه پر از اندیشه‌های ابداع‌کننده و خلاقانه و با رعایت نمودن قواعد انتشار علمی باشد.

فقه اجتماع

برخی از علما، علم اجتماع را اینگونه تعریف نمودند :
 علمی است که به آموزش درس هایی همچون (تفاعل اجتماعی) و (روابط اجتماعی) اهمیت می دهد.
 منظور از تفاعل اجتماعی رفتار صادر شده از فرد نتیجه اصطکاک و تعامل او با دیگران، رفتار فرد در زندگی روزمره چیزی جز واکنش به رفتارهای افرادی که در اطراف ما هستند و انتظارات پیش فرض میان ما و این تعاملات اجتماعی و روابط نیست. باید احکام شرعی که بر آنها تطبیق می شود را بشناسیم. پس لازم است حکم شرعی که این پدیده ها بر اساس آن هستند را بشناسیم. بنابراین علم اجتماع اسلامی این پدیده های اجتماعی را از منظر اسلامی بررسی می کند و تطابق حکم شرعی با آنها را می سنجد.
 این محور یکی از محورهای علم اجتماع است.
 و محوری دیگر وجود دارد که مهمتر است و این همان چیزی است که جامعه اسلامی باید بر آن تکوین شده باشد. شرح آن: قانون گذاری اسلامی ماهیتی اختراعی دارد، و او تلاش می کند تا جامعه بر اساس این ماهیت باشد، بنابراین احکام مربوط به فرد را وضع می کند که مربوط به تعاملات او با فرد دیگر است، که بر آنها عناوین مختلفی مانند مسلمان، مؤمن، فاسق، کافر، همسایه، خویشاوند و غیره اطلاق می شود. این عناوین هسته اصلی تشکیل جامعه و پدیده های اجتماعی هستند.

و تقریباً این عناوین حول این محورها می چرخند

1. خانواده و جامعه : 1. کدام احکام مرتبط با خانواده و چه چیزی در صورتی که مرکز آن را منتشر نکرد را دارد.

هسته اول و بلوک اساسی در ساختن جامعه و رابطه

میان اعضای خانواده (پدران، فرزندان، شوهر، همسر) است.

2. عدالت و برابری اجتماعی : چه تکالیف شرعی واجب است برای تحقق عدالت میان افراد، مخصوصاً اموری که مربوط به حقوق اجتماعی و اقتصادی و سایر حقوق ها

3. ارزش های اخلاقی : احکام شرعی مربوط به اخلاق اسلامی همانند:

همکاری، راستگویی، امانتداری، ومضاد این صفات

* زبان رسمی تحقیقات زبان عربی است.
 * مسابقه مختص طلبه علوم دینی می باشد.
 * مرکز تحقیقات ارائه شده توسط زنان را می پذیرد حتی اگر که از حوزه های علمیه نمی باشد و این تشویق مرکز برای عنصر زنان در مشارکت فعال مربوط به این موضوع های تخصصی است.
 * هیچ مانعی برای مشارکت بیشتر از یک محقق در تهیه تحقیق وجود ندارد.
 * تحقیق باید ویژگی هایی همانند جدیت و عمق علمی را داشته باشد. و اصول شیوه ی علمی و آداب و رسوم معتبر آن رعایت شوند.
 * در صفحه اول تحقیق عنوان و نام محقق و اصلیت و محل اقامت و شماره تماس و ایمیل آن نوشته شود.
 * تحقیقات باید به فرمت های (WORD) و (PDF) ارائه شوند، به طوری که نوع فونت (Simplified Arabic)، با اندازه (16) در متن، (12) در حواشی و (Bold) با اندازه (20) در عناوین باشد. کسانی که قادر به انجام این کار نیستند، باید آن را به صورت دستنویس ارائه دهند، ولی با خطی خوانا و ترتیب در عناوین.
 * تحقیق نباید در مکانی دیگر ارائه داده شده باشد و یا محقق از آن درجه علمی کسب کرده باشد.
 * شرکت کردن محقق چه پذیرفته شود و چه نه تکرار نمی شود.
 * مرکز حق نشر تحقیقات شرکت کنندگان ارائه شده را دارد.
 * شرکت کننده حق انتشار تحقیق خود در مکانی دیگر را در صورتی که مرکز آن را منتشر نکرد را دارد.
 * آنچه پس از انتخاب در مرکز منتشر می شود، آن تحقیق لزوماً نمایانگر نظر مرکز نخواهد بود، بلکه نمایانگر نظر صاحب مطلب منتشر شده است.
 * اگر ثابت شود که تحقیق ارائه شده نقض حقوق مالکیت فکری یا تجاوز به اخلاقیات علمی است، پژوهشگر مسئولیت آن را بر عهده خواهد داشت و مرکز هیچ گونه مسئولیتی در این زمینه نخواهد داشت.
 * برای کسب اطلاعات بیشتر، لطفاً از طریق راه های ارتباطی موجود مانند موبایل، واتس اپ، تلگرام و هر وسیله ارتباطی دیگری با شماره (009647801298008) تماس بگیرید.
 تذکر: تحقیقات می توانند ارسال شوند، اما باید توجه داشت که این تحقیقات وارد مسابقه نمی شوند، بلکه در چاپ با تحقیقات مسابقه وارد می شوند.

- و محوری دیگر که مربوط به علم اجتماع اسلامی می باشد
و آن این است که تکالیف شرعی وجود دارد که متعلق
به امت و جامعه است و نه فرد، به چند نمونه و مدل
از این احکام اشاره می کنیم :
- *مدل اول : تقوای الهی انسانی : فرمایش خداوند متعال
: « يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ »
به طوری که این خطاب الهی تنها مخصوص مؤمنین نمی باشد
بلکه تأکید می نماید که جامعه بشری باید همیشه
به خالق تقوا پیشه کند. خواه آن جامعه مسلمان یا مسیحی باشد
یا اینکه به هر نوع مذهب ایمان داشته باشد،
سپس خداوند متعال در ادامه آیه کریمه می فرماید
: « اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا... »
- *مدل دوم : قصاص در زندگی انسانی طبق آیه ی کریمه واجب است : «
وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ»
بنابراین اجرای حکم قصاص به جامعه زندگی می بخشد.
و این موضوع تنها مخصوص افراد باایمان نیست،
منظور این است که به تمامی انسان ها زندگی را می بخشد.
پس اگر جامعه زندگی و زیستن را می خواهد پس لازم است
که حکم قصاص بر انسان اجرا شود. زیرا زندگی دیگری
وجود دارد که هیچ ارتباطی با ولی الدم (ولی خون) ندارد.
*مدل سوم: «كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ» خداوند متعال
می خواهد که جامعه مسلمان تنها یک امت نباشد
بلکه او امتی برتر باشد. پس در مسیر (بهترین امت) حرکت کند
. پس راه برای رسیدن به آن کدام است؟ برای رسیدن
به این هدف، جمله خداوند تعالی: «تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ» و همچنین «وَلَتَكُنَّ مِنْكُمْ أُمَّةٌ»
و آن همان راه دستیابی به هدف است. همچنین، فرمایش
خداوند تعالی: «يَذْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ»
روشی واضح برای این امور.
- *مدل چهارم: نگهداری از مراکز دینی متعلق به مسلمانان
مانند خانه خدا (کعبه حرام) ، بنابراین بر مسلمانان
حفاظت از آن ها واجب است و جامعه مسلمان نباید
خانه خدا را خالی بگذارد.
- *مدل پنجم : عدم اجازه تسلط کافران بر مسلمانان
*طبق گفتار خداوند متعال: « لا ینبغی للکافر أن یتسلط
علی المجتمع المسلم» تسلط نمودن کافر بر مسلمان
جایز نیست.
احتمال دارد که آیه به افراد اشاره ندارد.
بلکه می خواهد بگوید: جامعه مسلمان به طور کلی نباید
تحت سلطه کافر باشد. بنابراین، آیه می گوید: کافر نباید
بر جامعه مسلمان تسلط یابد. و همچنین سایر مسائل اجتماعی.
ما برخی از موضوعات مهم مرتبط با "فقه اجتماع"
را پیشنهاد خواهیم کرد که شرکت کنندگان می توانند
برای نوشتن تحقیق خود انتخاب کنند.»
- 1 احکام شرعی خانواده
- 2 احکام اطاعت والدین
- 3 احکام فقهی متعلق به برادر
- 4 حقوق و احکام شرعی همسر
- 5 حقوق و احکام شرعی شوهر
- 6 احکام شرعی صلہ رحم
- 7 احکام شرعی همسایه
- 8 احکام فقهی روابط کشوری
- 9 احکام مهمان در شریعت اسلامی
- 10 حکم فریب مؤمن
- 11 حکم دشمنی با مؤمن
- 12 حکم پوشش مؤمن
- 13 حکم افشای راز
- 14 حکم امانتداری در شریعت اسلامی
- 15 حکم نفاق در اسلام
- 16 حکم انتشار راز
- 17 حقوق مؤمنان
- 18 حکم تمسخر در اسلام
- 19 حکم استعانت در اسلام
- 20 حکم مدح و ذم در اسلام
- 21 احکام شرعی دشنام گفتن
- 22 احکام شرعی لعن کردن
- 23 احترام در شریعت اسلامی
- 24 احکام شرعی دعا برای دیگران
- 25 تکافل اجتماعی در اسلام

- 26 همدلی در شریعت اسلامی
- 27 احکام عشق در شریعت اسلامی
- 28 احکام نفرت در شریعت اسلامی
- 29 حکم ابراز نارضایتی از مؤمن و حکم دشمنی با مؤمن
- 30 حکم برآوردن نیاز در اسلام
- 31 احکام ترساندن انسان
- 32 حکم شامت در اسلام
- 33 حکم ترک رابطه با انسان
- 34 آزار در شریعت اسلامی
- 35 حکم دفع مکروه از مسلمان
- 36 احکام نصیحت در شریعت اسلامی
- 37 حقوق شهروندی در شریعت اسلامی
- 38 اصول همزیستی مسالمت آمیز در اسلام در شرایط جدید

39 نگاه فقهی به اعلام حقوق بشر

40 احکام زن در جامعه اسلامی

41 حکم آزادی بیان در جامعه اسلامی

41 احکام اجتماعی در شریعت اسلامی

آدرس تحویل تحقیقات

می‌توانند از طریق برنامه‌های ارتباط اجتماعی
مانند واتساپ یا تلگرام به شماره زیر ارسال شوند:
(00964-780-129-8008)

یا از طریق ایمیل: najafcenter2010@gmail.com

یا به مرکز تحویل داده شود:

أجمهورية العراق - النجف الأشرف -

قرب جسرات ثورة العشرين من طرف شارع أبي صخير

- خلف مدرسة الإمام المهدي (عج) -

مرکز النجف الأشرف للتأليف والتوثيق والنشر

